

Voorkomen of genezen?

Er zit veel waarheid in het gezegde: 'voorkomen is beter dan genezen'. Zonder nadere toelichting begrijpen we allen de logica ervan; voorkomen dat iets fout gaat bespaart veel overbodige, soms moeilijke en moeizame inspanningen.

DOOR IR. CHRIS ZIJDEVELD, BESTUURSLID STICHTING PASSIEF-BOUWEN.NL

Bij de bouw van een schip beseffen we dat we een schip beter goed waterdicht kunnen maken dan te kiezen voor het spreekwoord: 'pompen of verzuipen'. Ook hier is de logica voor de hand liggend. De 'trias energetica' die tot voor kort redelijk breed aanvaard werd als baken voor de bouw, gaat eveneens uit van: vanaf het eerste ontwerp de energievraag van een gebouw minimaliseren (=voorkomen) en in de resterende energievraag bij voorkeur voorzien door duurzame energie. De dan nog resterende uiterst minimale hoeveelheden energie kan via minder schone technieken worden geleverd (=genezen).

150 kuub aardgas

Bij passief bouwen zijn stap 1. en stap 2. moeilijk geheel van

elkaar te scheiden. Voor een 'standaard woning' is de uiteindelijk resterende fossiele vraag voor een jaar verwarming nog maar 150 m³ aardgas. Maar doordat de woning in de winter zelf als een soort zonnecollector werkt kan de zon in het stookseizoen het equivalent van tot 400 m³ aardgaswarme gratis bijdragen. Voor alle zekerheid moeten we dan nog weten dat ongewenste opwarming door de zomerzon gemakkelijk, en soms zelfs al door de bouwconstructie vanzelf, wordt voorkomen.

De resterende vraag van 150 m³ aardgas komt aardig overeen met de energiehoeveelheid die een ouderwetse waakvlam gebruikt. Als we die energie laten leveren door een goede warmtepomp kan de netto vraag aan fossiele energie nog lager uitvallen. Bij een COP 5 en elektriciteit van een kolencentrale behoeven nog maar 75 kg kolen te worden verstoekt. Als de elektriciteit wordt opgewekt door een gascentrale behoeft daar nog maar 50 m³ aardgas per jaar te worden verstoekt om die woning warm te houden.

De passief woning heeft daarnaast nog andere voordelen. De woning is door het ontbreken van tocht thermisch uiterst comfortabel. Het thermisch comfort wordt verder nog verhoogd door de hogere binnenwandtemperaturen, die als extra aangenaam worden ervaren.

Doordat de meeste passief woningen van een ventilatiesysteem zijn voorzien dat geen ijskoude, ongefilterde, buitenlucht binnen blaast, behoeft niet op ventilatie te worden geknepen om tocht te voorkomen of energie te besparen. Daardoor kan de kwaliteit van de binnenlucht optimaal zijn.

Oriëntatie

Helaas hebben te veel stedenbouwkundigen tijdens hun opleiding niet geleerd dat oriëntatie min of meer op het zuiden leidt tot een veel aangener microklimaat op straatniveau. De lage ochtend- en avondzon kan straten die min of meer oost-west lopen heel goed beschijnen, terwijl de middagzon

PASSIEFBOUWEN GAAT VERSTERKT EN NOG ACTIEVER VERDER

De huidige voorzitter Chris Zijdeveld en secretaris Hendrik Nolles van de Stichting PassiefBouwen.nl hebben, mede gezien hun leeftijd, gezocht naar opvolgers. Zij hebben die gevonden in Frank Grootenboer en Gerben Bos, die als respectievelijk voorzitter en secretaris/penningmeester het huidige dagelijks bestuur per 1 januari 2016 hebben opgevolgd. De opvolgers zullen met nieuw elan op de ingezette weg verder gaan en op de behaalde resultaten gaan voortbouwen.

Het is tekenend voor hun inzicht dat zij hun nieuwe functie slechts op zich wilden nemen als de oude bestuursleden bereid waren nog minstens een jaar op de achtergrond en eventueel zelfs soms op de voorgrond aan de stichting steun wilden blijven geven. De Stichting PassiefBouwen.nl zal dus in 2016 ongetwijfeld veel van zich laten horen.

Korte kennismaking

Frank Grootenboer

Na zijn loopbaan in de financiële dienstverlening heeft Frank vijf jaar geleden mede aan de wieg gestaan van het ICDuBo in Rotterdam. Vanaf dat moment houdt hij zich bezig met zijn passie: Duurzaam Bouwen. Hij wilde vroeger architect worden en heeft als nevenactiviteit ook diverse woningen ontworpen en gerealiseerd.

Na zijn 40e verjaardag heeft Frank besloten een carrièreswitch te maken. Hij heeft inmiddels een solide netwerk in de bouw en is betrokken bij diverse projecten in de energietransitie van de gebouwde omgeving. Hij leidt voor diverse gemeenten projecten voor woningverbetering en heeft het regionale energieloket van de regio Rijnmond en Haaglanden mede vormgegeven. Ook is hij wekelijks te zien op RTL4 in het tv-programma 'Ons Huis Verdient Het'.

Korte kennismaking

Gerben Bos Bouwen heeft Gerben van huis uit meegekregen. Al tijdens zijn studie aan de Erasmus Universiteit heeft hij zestien jaar geleden adviesbureau Bergenbos opgericht. Dit bureau heeft zich inmiddels gespecialiseerd in energiezuinig (ver)bouwen en re-noveren. Sinds hij in het jaar 2002 in aanraking kwam met passief bouwen heeft hij dit niet meer los kunnen laten en alles in het werk gesteld om passief bouwen onder de aandacht te brengen. Dit heeft onder meer geresulteerd in zijn zelf gebouwde passiefhuis Villa Lucia, met een groot aantal bezoekers per jaar. Als erkend thermograaf, blowerdoortester, PHPP en DesignPH-specialist is Gerben in staat de stichting op inhoudelijk vlak te ondersteunen.

sowieso al kan binnenkomen. Dit in tegenstelling tot noord-zuid lopende straten die alleen rond het middaguur even zonnig zijn. Alle aanleiding dus om de hogere kwaliteit van passief bouwen op grote schaal toe te passen.

De Nederlandse bouw kent echter de merkwaardige traditie van besluitvorming gebaseerd op de waan van de dag in plaats van een lange termijn visie. Hogere kwaliteit en echte toekomstwaarde spelen daarbij niet of nauwelijks een rol. In feite is er nauwelijks iets veranderd sinds het (toenmalige) Bouwfonds Nederlandse Gemeenten de term 'rendabele isolatiedikte' introduceerde. De kosten van extra isolatie werden afgezet tegen de waarde van de berekende energieprestatie ervan. Alles natuurlijk op basis van het toen geldende prijsniveau, het toen geldende rente niveau en de toen geldende energieprijzen. Het resultaat was tienduizenden woningen die veel slechter waren dan toen al wenselijk was geweest. Hoger energiegebruik, met de bijbehorende energierekening en een lager thermisch comfort op de loop toe.

Dak vol zonnepanelen?

Heden ten dage worden nog steeds woningen gebouwd die een fors hogere energievraag hebben, dan een comfortabele passief woning. Op papier wordt dat gecompenseerd met zonnepanelen die in de zomer veel elektriciteit leveren en in het stookseizoen heel weinig. Er zijn nu al duidelijke signalen

Helaas hebben te veel stedenbouwkundigen tijdens hun opleiding niet geleerd dat oriëntatie min of meer op het zuiden leidt tot een veel aangenamer microklimaat op straatniveau.

Foto: Peter van Oosterhout

dat dit op enige termijn financieel slecht zal uitpakken voor de bewoner.

Dat is extra jammer als we vaststellen dat de maandlasten van goed ontworpen passief woningen al vanaf het eerste begin lager kunnen liggen dan die van de 'goed gerekende woningen'. Ook die passief woningen kunnen dan desgewenst worden voorzien van zonnepanelen. Voorlopig levert dat dan naast de al lagere woonlasten nog een klein extra financieel voordeel op. Al moet de bewoner er wel op rekenen dat dit in de niet zo verre toekomst meer en meer zal worden vervangen door 'een goed gevoel'.

Integraal en toekomstgericht denken is dus ook nog voordeliger dan een 'hit and go' werkwijze.

Deze pagina's komen tot stand onder verantwoordelijkheid van de Stichting PassiefBouwen.nl. Deze stichting bevordert passief bouwen in ons land. Passief bouwen leidt tot comfortabele gebouwen, met een goed binnenklimaat, toekomstwaarde en een aanzienlijke besparing op energiekosten.

W. www.passiefbouwen.nl
E. info@passiefbouwen.nl
T. (0888) 585858

CURSUSSEN PASSIEFBOWEN

Voorjaar 2016

In samenwerking met Stichting PassiefBouwen.nl organiseert PassiefBouwen Academy cursussen voor een ieder die zich professioneel met Passiefbouwen wil bezighouden en zich verder wil bekwamen in de aanpak en werkwijze van PassiefBouwen.

Cursus 1. Basis cursus PassiefBouwen

Een driedaagse cursus voor hen die zijn/haar kennis op het gebied van PassiefBouwen wil verbreden.

Voor wie?

Alle deelnemers aan het bouwproces, waaronder de opdrachtgever, architect, aannemer, installateur en leverancier.

Inhoud van de cursus

- Principes van PassiefBouwen.
- Keurmerk PassiefBouwen.
- Comfort en gezondheid.
- Installatietechniek en PassiefBouwen.
- De praktijk van PassiefBouwen.
- Naar energieneutraal bouwen.

Deelname, datum en aanmelden

- Deze drie-daagse cursus vindt plaats op 12, 19 en 25 mei 2016 in Woerden.
- De cursus kost € 1495,-, excl. btw.
- Aanmelden kan via de website van PassiefBouwen Academy: www.passiefbouwen-academy.nl

Cursus 2. Rekenen met PHPP-NL

Een cursus van twee maal een halve dag waarin het leren omgaan met de ontwerp-/rekenmethodiek volgens de Nederlandse PHPP-methode centraal staat.

Voor wie?

Allen die zich willen bekwamen in de rekenmethodiek van Passief Bouwen.

Vooropleiding

Enige bekendheid met de principes van Passief Bouwen en bijbehorende ontwerpuitgangspunten.

Inhoud van de cursus

- Passiefhuis waardering PHPP volgens EPN.
- Opbouw rekenmethode.
- Uitgangspunten rekenmethode PHPP.
- Ontwerpen volgens PassiefBouwen keur.
- Rekenvoorbeelden.

Deelname, datum en aanmelden

- Deze één-daagse cursus (twee middagen) vindt plaats op 16 en 23 juni 2016 in Woerden.
- De cursus kost € 485,-, excl. btw.
- U kunt PHPP software met korting bestellen bij uw aanmelding.
- Aanmelden kan via de website van PassiefBouwen Academy.

Passiefbouwen Academy is onderdeel van Academy NL

Johan van Oldenbarneveltlaan 11

3445AD Woerden

T: 0348 – 439 600

F: 0348 – 433 11

E: info@passiefbouwen-academy.nl

ACADEMY NL

PASSIEF BOUWEN

ACADEMY